

Cykelkapacitet

Ny metod för beräkning av cykelkapacitet

Projektgrupp:
Joakim Ax, TrV
Morteza Ghoreishi, TrV
Svante Berg, MOVEA
Per Strömgren, MOVEA

Syfte samt mål

- Syfte är uppdaterade samband för ökad hållbar och tillgänglig cykling.
- Målet för projektet är att ta fram grundvärden samt rekommendationer för "METKAP" samt "VGU" för ökad hållbar cykling. Främst med fokus kapacitet, tidsfördröjning och dimensionerande färdhastighet.

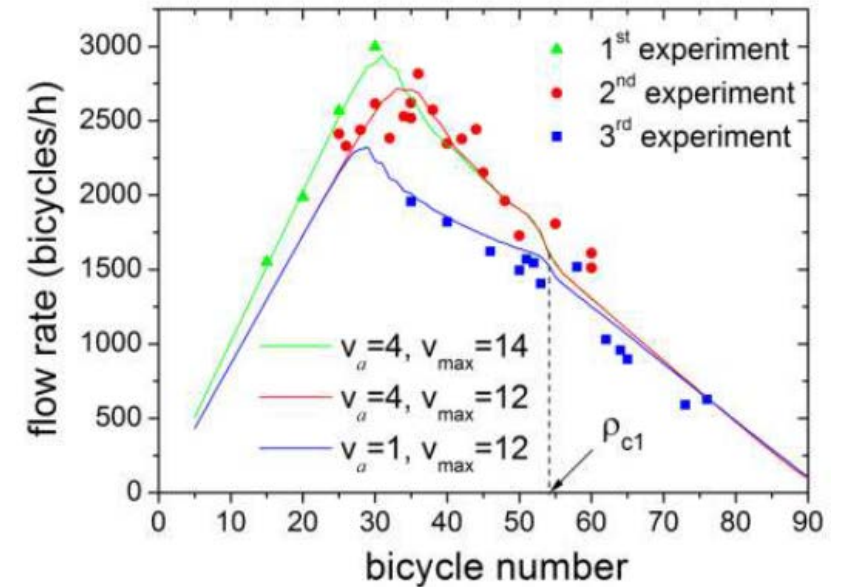
Bakgrund

- Inom området kapacitet för cykel har inget betydande gjorts som förändrat grundvärden sedan TV131 kom 1977 där underlaget härstammar däremot från 1975
- I projektet "METKAP" kapacitetsmanual för kapacitet har identifierats ett antal kunskapsluckor för cykling som ex:
 - Väjningsbeteende, tidluckor i korsning,
 - Kapacitet på länk
 - Hastighet kopplat till flöde

Projektaktiviteter

- Litteraturstudie
- Nuvarande kapacitetsmodell
- Empiriska studier
- Modell
- Sammanfattande analys / modell
- Slutrapport
- Slutseminarium med TrV
- Start 2016-08-01 slutdatum 2017-12-30

Metod

- Litteraturstudie
- Fältmätning
- Analys
- Modellansats

Nuvarande kapacitetsmodell

Modellen från TV131 för blandtrafik kan ses i Ekvation 1.

$$K = \frac{P_c}{P_t \cdot \left(1 + \frac{1}{P_E}\right) + P_b + P_c^2} \cdot K_E \quad (1)$$

Där:

K_E = gatans ekvivalenta kapacitet (pe/h)

P_E = ekvivalensförhållande mellan personbilar och lastbilar

P_t = andel tunga fordon

P_b = andel personbilar

P_c = andel cyklar

Tabell 2 Ekvivalensvärde för cyklar

Cykelflöde (cyklar/h)	< 300	300-1000	>1000
Ekvivalensvärde, P_c	0,33	0,20	0,15

Litteraturstudie

- Avgränsning har varit länder från OECD (väst) samt främst de som har liknande begrepp som vår siktklass.
- ”... det skiljer en hel del mellan olika länder vad gäller såväl minimibredd som kapacitet på cykelbanor”

Tabell 2.2. Kapacitet för olika länder (Hummer et al 2006).

Land	År	Körfältsbredd (m)	Kapacitet (cyklar/h/kf)
Davis, Ca	1975	1,2	3600
Sverige	1977	1,2	1500
Nederländerna	1991	0,78	3000-3500
Kina	1993	1,0	1800-2100
Kanada	1994	1,25	5000
USA (HCM 2000)	1994	1-2,5	500-2350
Nederländerna	1995	1,0	3200
Tyskland	1998	1,0	3200
Tyskland	2001	0,78	3000-3500

Danmark

- Överslagsregel som innebär att en bredd på 2 – 2,5 med enkelriktad cykeltrafik ger en kapacitet 3000 cyklister/timme.
- 2,5 meter bred cykelbana beräknas ha kapacitet på 3250 cyklar/timme.
- För en 2-fältig cykelbana, antas att varje körfält kan avveckla 1500 cyklar/timme.
- 3-fältig cykelbana avveckla omkring 4500 cyklar/timme.
- "spreadsheet"

Bildkälla: Analyse af adfærd og kapacitet, Skallebæk 2015

Nederländerna

- 1,50 m vid låga flöden (< 50 cyk/h)
- 4,50 m vid höga flöden (> 350 cyk/h).
- Design Manual for Bicycle Traffic, CROW 2016)

Tabell 2.6 Bredder för separerad cykelbana, V16 (CROW, 2016)

Enkelriktad		Dubbelriktad	
Flöde maxtimme	Bredd (m)	Flöde maxtimme	Bredd (m)
0-150	2,0	0-50	2,5
150-750	2,5-3,0	50-150	2,5-3,0
> 750	3,5-4,0	150-350	3,5-4,0
		>350	4,5

Sverige

- Trafikverket en dimensionerande bredd på 1,8 meter (två standardcykelbredder á 0,75 m + 0,3 m marginal) för att två mötande cyklister ska kunna passera varandra
- Typsektioner för vägar med gång- och cykeltrafik anges dubbelriktad gång-cykelbana till > 2,5 m och i TRVR anges cykelfält till 1,50 - 1,75 m bredd (1,75 vid flöden \geq 150 cyklar /Dh)

- GCM-handboken

	Bredd, litet flöde (m)	Bredd, stort flöde (m)
Enkelriktad cykelbana	1,60	2,00
Dubbelriktad cykelbana	2,25	>2,50

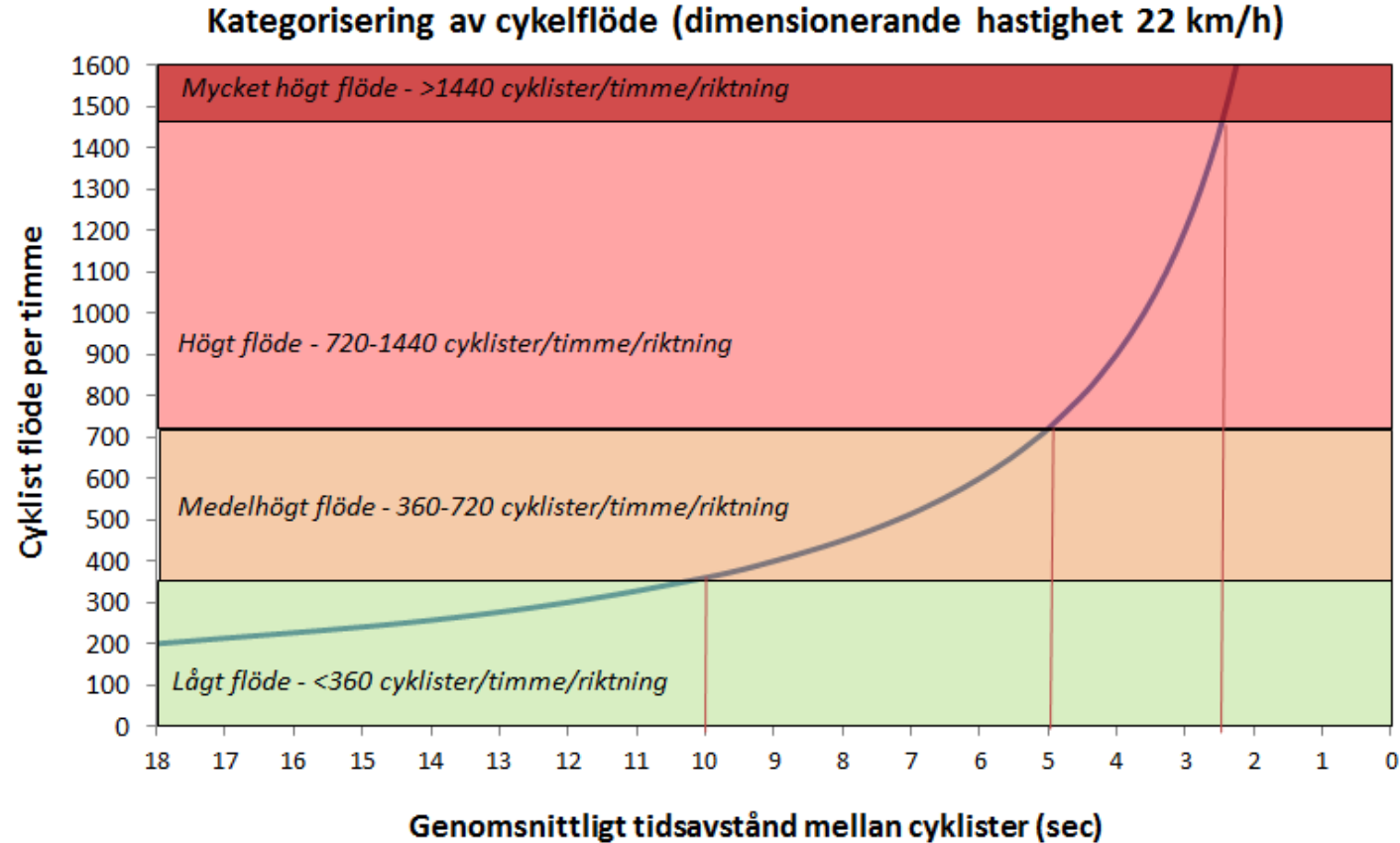
- Göteborg stad

	Bredd, minsta godkända mått (m)	Bredd, rekommenderat mått (m)
Enkelriktad cykelbana	1,20	2,00
Dubbelriktad cykelbana	2,00	2,30–2,50

- Stockholm stad

	Bredd, standard (m)	Bredd, Framkomlighet (m)
Enkelriktad cykelbana	1,5	2,25
Dubbelriktad cykelbana	2,5	3,25

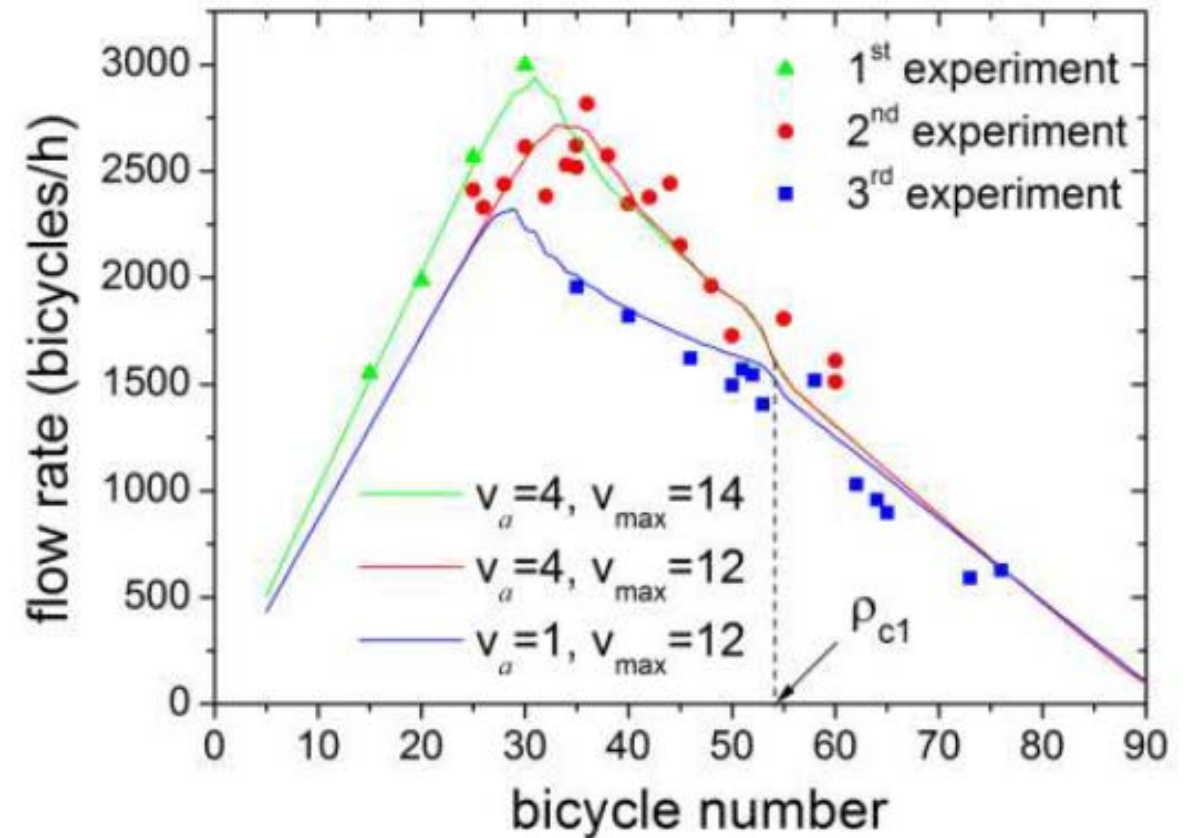
Kapacitetsmanual Cykeltrafikanläggningar (ej publ)

Definition av flödeskategorier utifrån genomsnittliga tidsavstånd mellan cyklister, inbromsningsförmåga, reaktionstid och dimensionerande hastighet.

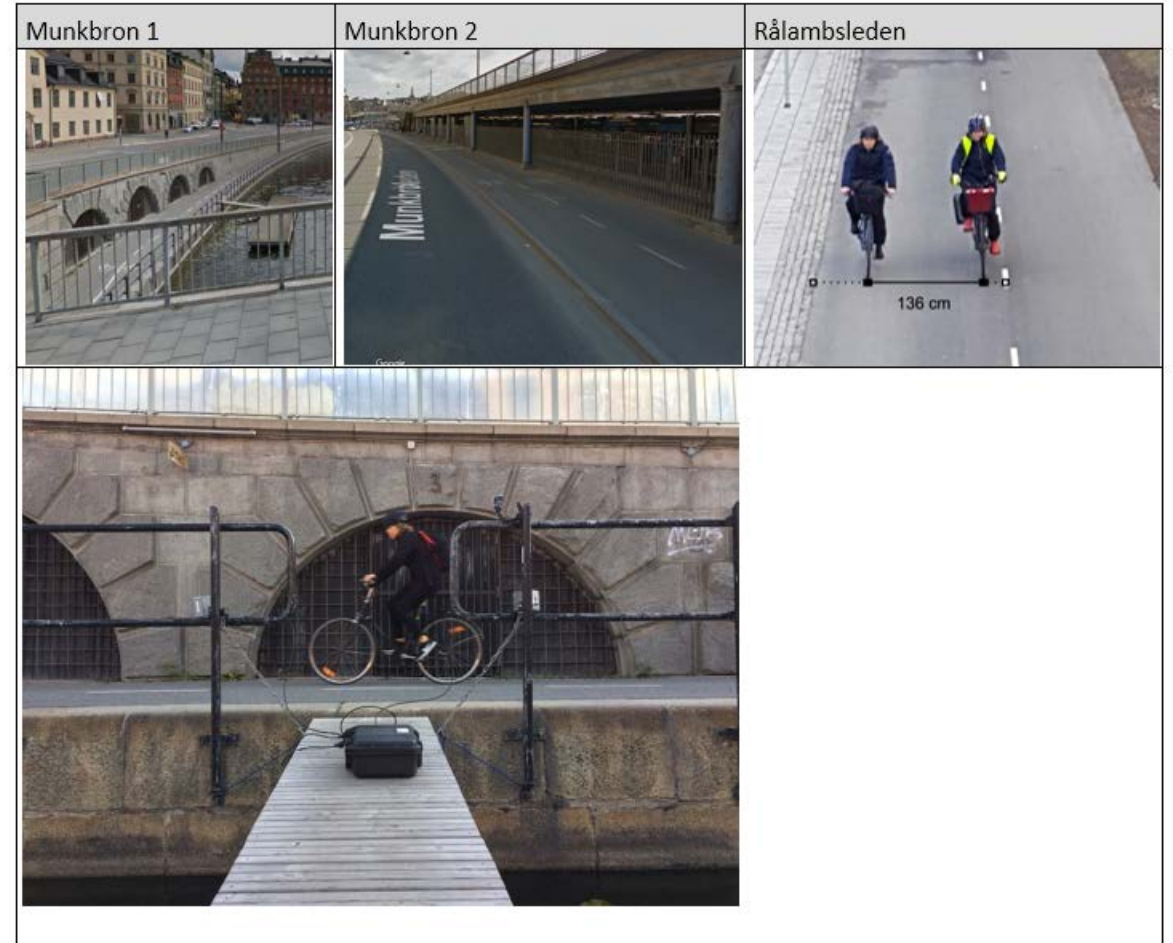
Kina

- Experimentella studier på cykelflöden på en 146-m lång cirkulär väg (Jiang 2013)
- Mellan 2250 och 2900 cyklar/h.
- Densiteten vid kapacitet är 37 cyklar/100 m.

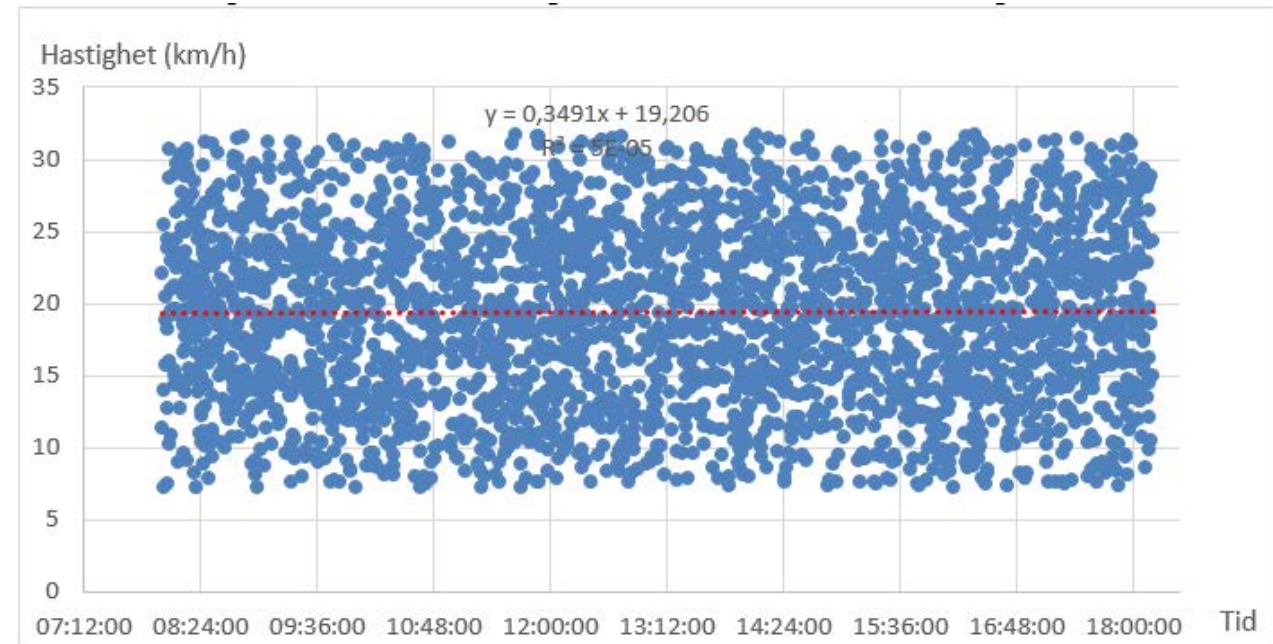
Empiriska studier

- Munkbron samt Rålambsleden.
- Låg-, mellan- och högtrafik
- maj, juni, augusti och september under 06:30-09:30 samt kl. 15:30-18:00.
- Radar, hastighet och flöde
- Sammanbrott?

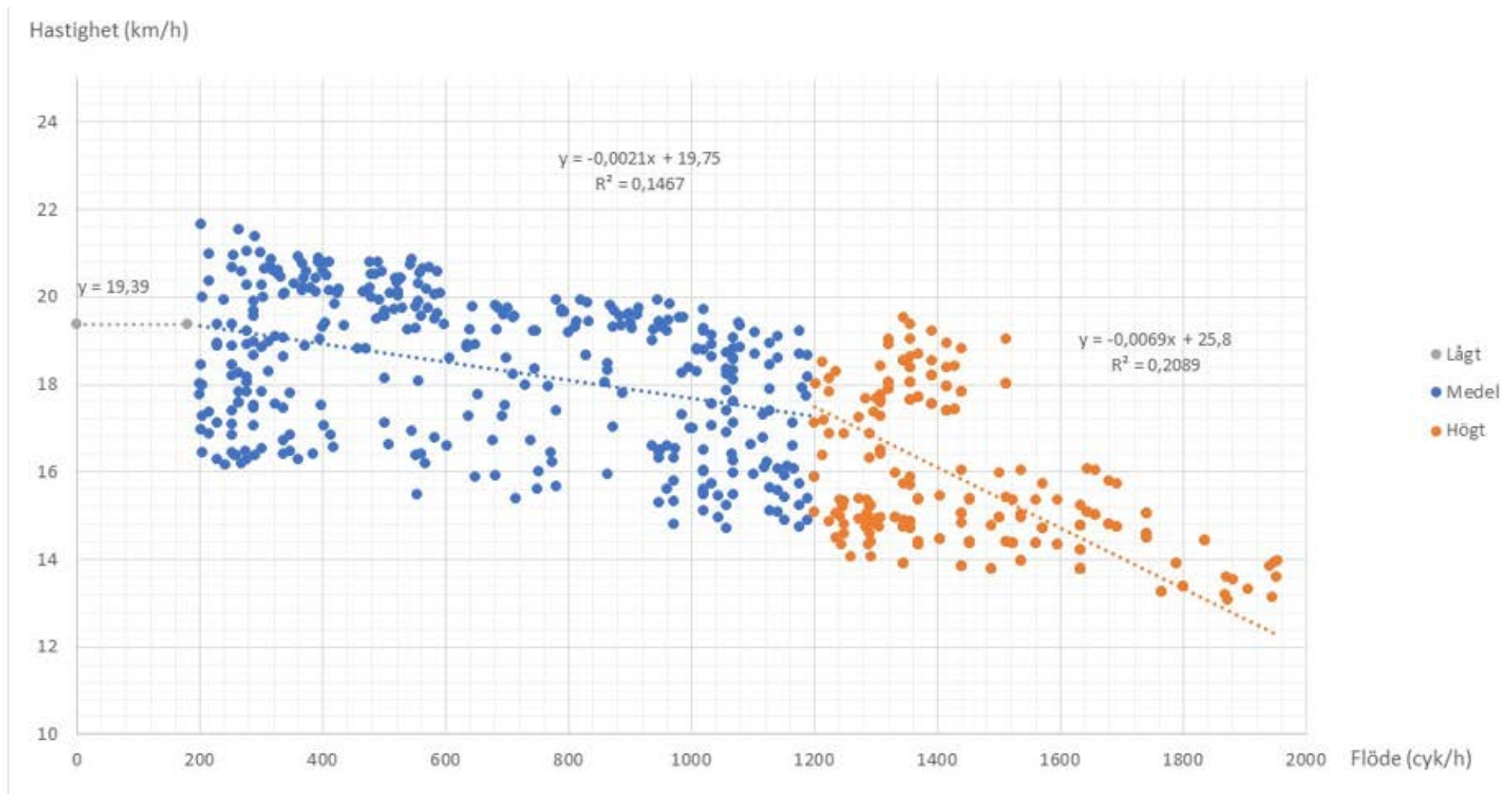
Analys

- Obundna cyklister, tidslucka på mer än 5 sekunder
- Frifordons hastighet
- 19,4 km/h (STD = 6,2 km/h)

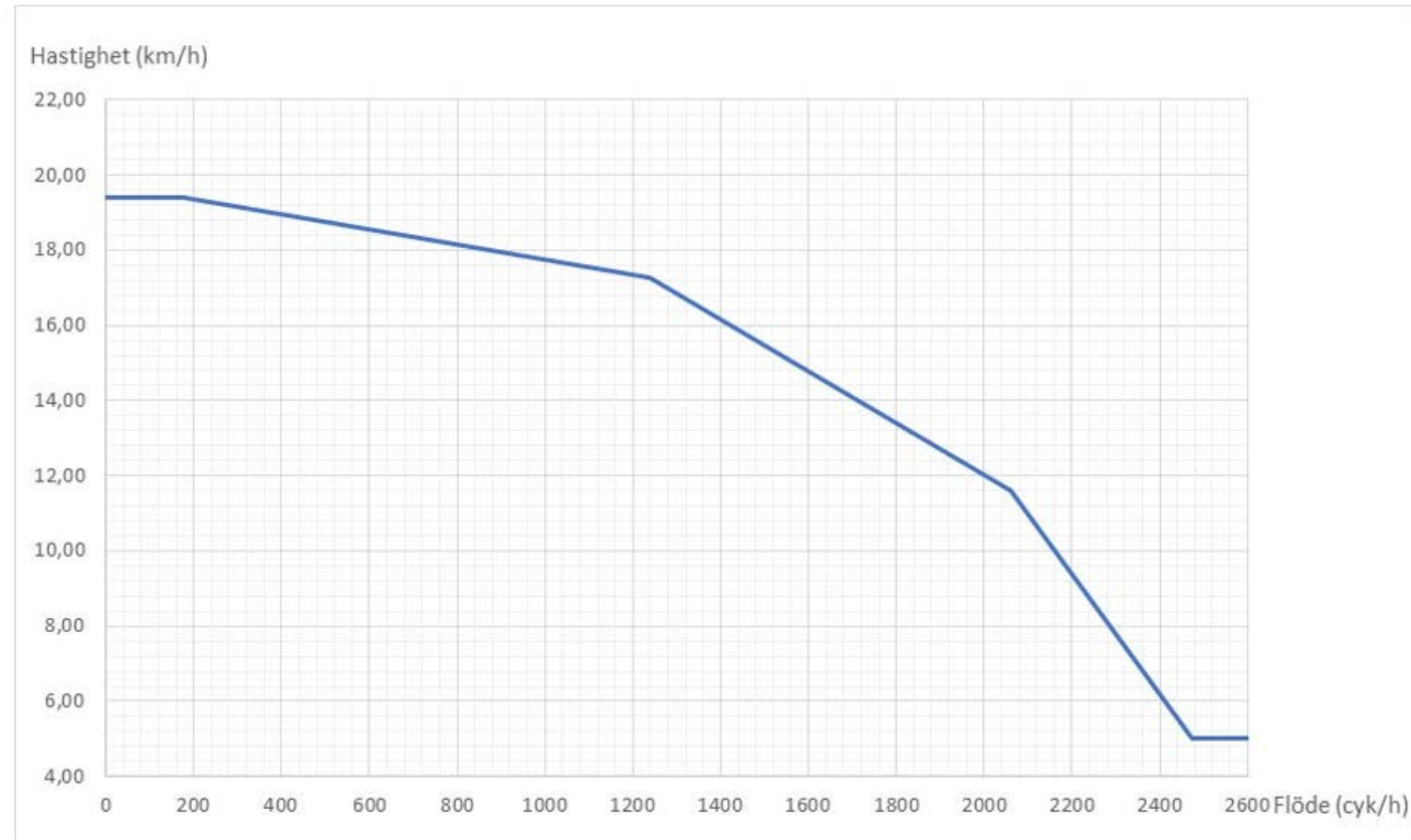

Figur 3.2. Individuella data för obundna cyklister, den så kallade frifordons hastigheten.

Hastighetflödessamband

Hastighetflödessamband

Figur 3.4. Hastighetflödessamband för cykeltrafik.

Modellansats, parametrar

Parameter	Förkortning
Separerade riktningar (separerat=1, icke separerat=0)	SI
Utrymmesklass (A eller B)	UK
Bredd (m)	B
<u>Kanttyp</u> (Vägbanekant, kantstöd, hinder>0,2 m)	K
efterfrågat cykelflöde i samma riktning (cyklar/h)	<u>Qsp</u>
efterfrågat cykelflöde i motsatt riktning (cyklar/h)	<u>Qob</u>
Maxkvartfaktor	MKF
Längd (m)	L
Belastningsgrad	BG

Tabell 3.1. Korrektionsvärden beroende på utformning och utrymmesklass.

Utformning	Vägbanekant			Kantstöd			Hinder>0,2 m		
Utrymmesklass	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Korrektion (m)	0,3	0,5	0,5	0	0,3	0,3	-0,3	-0,1	-0,1

Modellansats, hastighetsspridningen

S_{min} och S_{max} , enligt Ekvation 3 och 4, bestäms utifrån det framtagna hastighetflödessambandet samt dess 85-percentil och 15-percentil. Detta ger värdena för hastighetsspridningen och därmed underlag för beräkning av antalet passerande och mötande händelser.

$$S_{min} = \begin{cases} 12,3 & \text{om } Q_{sp} \leq 180 \\ 18,7 - 0,0069 \cdot Q_{sp} & \text{om } 180 < Q_{sp} < 1240 \\ 12,7 - 0,0021 \cdot Q_{sp} & \text{om } Q_{sp} \geq 1240 \end{cases} \quad (3)$$

$$S_{max} = \begin{cases} 26,5 & \text{om } Q_{sp} \leq 180 \\ 32,9 - 0,0069 \cdot Q_{sp} & \text{om } 180 < Q_{sp} < 1240 \\ 26,8 - 0,0021 \cdot Q_{sp} & \text{om } Q_{sp} \geq 1240 \end{cases} \quad (4)$$

Modellansats

$$F_p = \begin{cases} 0 & B_{kf} + C_{kf} < 1,65 \\ MKF \cdot \left(1,9 - \frac{S_{max}}{S_{min}}\right) \cdot (B_{kf} + C_{kf}) \cdot (0,059 \cdot Q_{sp} + 14,4) + \frac{0,0018 \cdot Q_{sp}^2}{2060} \cdot L^{0,6} - (1 - SI) \cdot 1,08 \cdot Q_{sm} & \end{cases} \quad (5)$$

Där:

F_p = antal passerande händelser (händelser/h)

C_1 = kalibreringsparameter (initialt satt till 0,95)

Q_{sp} = efterfrågat cykelflöde i samma riktning (cyklar/h)

MKF = maxkvartfaktor

S_{min} = minmedelhastighet (km/h)

S_{max} = maxhastighetsanspråk (km/h)

B_{kf} = bredd (m)

C_{kf} = korrigering för kanttyp, vid kantsten upp till 0,3 m reduceras bredden med 0,3 m,
vid högre hinder reduceras bredden med 0,6 m)

SI = Separation mellan riktningar (1 eller 0)

L = Längd på sektion (m)

Q_{sm} = efterfrågat cykelflöde i motsatt riktning (personer/h)

forts ...

Antalet mötande händelser, F_m , beräknas enligt Ekvation 6.

$$F_m = \begin{cases} 0 & SI = 1 \\ 0,36 \cdot \frac{Q_{sm}}{MKF} \cdot \left(1 + \frac{S_{max}}{S_{min}}\right) \cdot \frac{1,65}{(B_{kf} + C_{kf})^{0,5}} & SI = 0 \end{cases} \quad (6)$$

Där:

F_m = totalt antal händelser på cykelbanan (händelser/h)

Slutligen bestäms totala antalet händelser, F , enligt Ekvation 7.

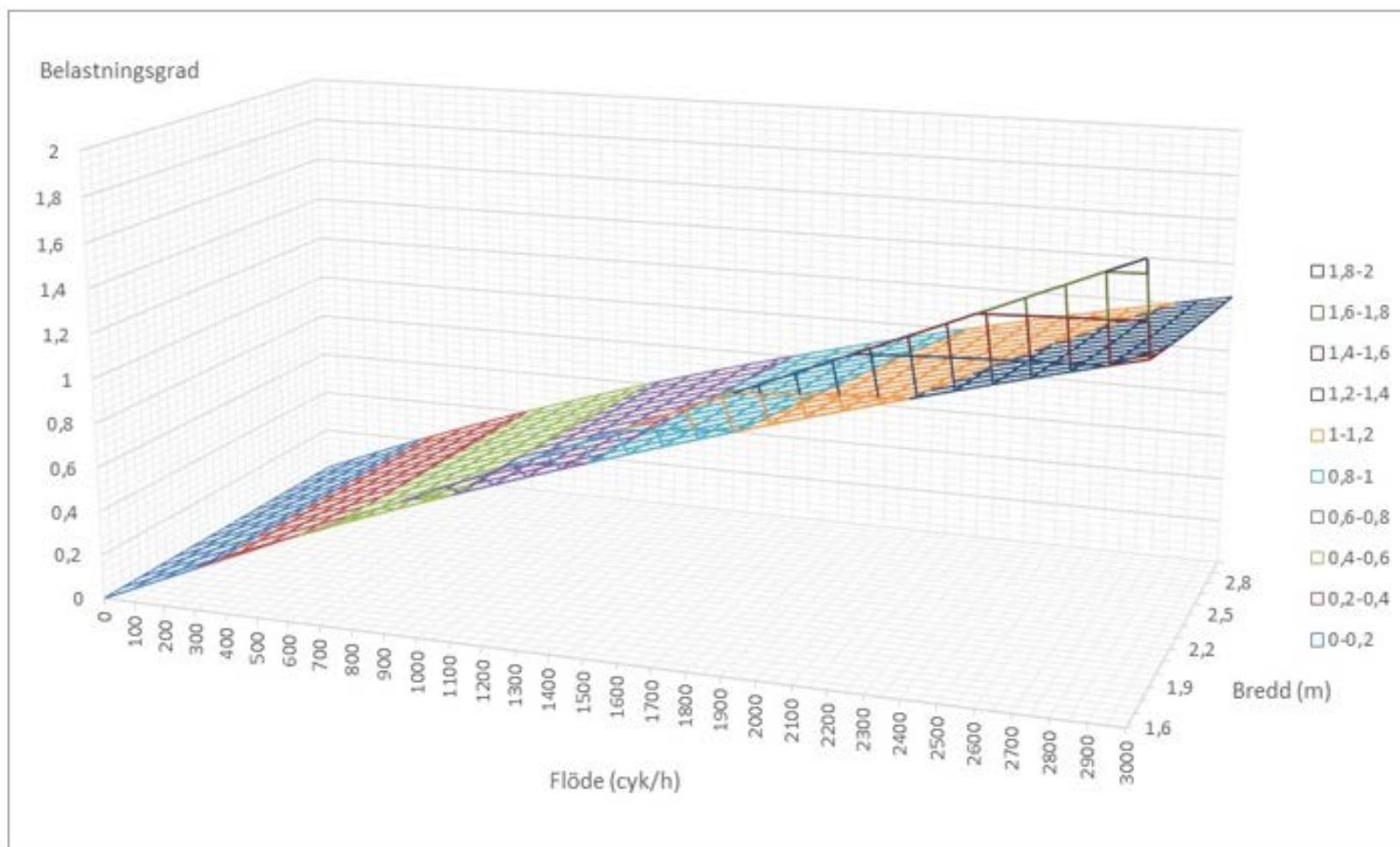
$$F = F_p + 0,5 \cdot F_m \quad (7)$$

Där:

F = totalt antal händelser på cykelbanan (händelser/h)

$$BG = \frac{1,28 \cdot Q_{sp}}{2060 + F} \quad (8)$$

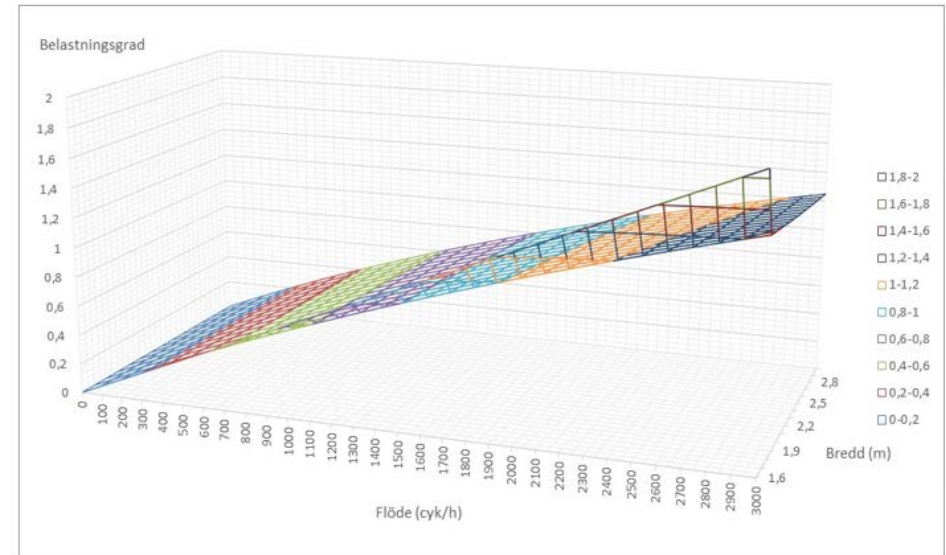
Modell, belastningsgrad (BG)

Figur 3.1. Resultatet i form av belastningsgrad (BG) som funktion av cykelflöde och bredd på cykelbanan.

Slutsatser

- Frifordons hastighet för cykel,
- kapacitetssamband för cykel samt ett
- hastighets-flödesamband.

Figur 3.1. Resultatet i form av belastningsgrad (BG) som funktion av cykelflöde och bredd på cykelbanan.

Fortsatt arbete

- Verifiera, kalibrera och validera modellen utifrån en större mängd platser och data.
- Kapacitet på gång- och cykelbana med blandtrafik
- Kapacitet samt fördröjning för planerings-verktyg(VQ-samband)
- Kapacitet samt fördröjning i korsning bör helt ses över då lagstiftningen ändrad sen 1 sep 2014 (cykelpassage, cykelöverfart).

